Dosarul nr. 2a-3087/25 (2-22084292-02-2a-29082025)
Prima instanţă: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Valah Ciprian

D E C I Z I E

24 martie 2026 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componență:
Președintele completului Dimitriu Serghei
Judecători Gîrleanu Violeta și Roșca Constantin

Examinând în procedura cererilor cu valoare redusă apelul declarat de Munteanu Liliana, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 decembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. „Credite Pentru Toți" către Munteanu Liliana, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei.

1. La data de 14 iunie 2022 reclamantul O.C.N. „Credite pentru toți" S.R.L. s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată către Munteanu Liliana, cu privire la încasarea din contul acesteia a sumei datoriei în mărime de 19 530 lei, formată din: împrumutul în mărime de 11 254 lei; dobânda contractuală - 4 376 lei; penalități - 3 900 lei și încasarea taxei de stat în mărime de 585, 90 lei.
2. În motivarea acțiunii, reclamantul O.C.N. „Credite pentru toți" S.R.L. a indicat că la data de 21 august 2018 a încheiat cu pârâtul contractul de împrumut cu dobândă pentru consumatori nr. 18955. Potrivit contractului, pârâta a primit un împrumut sub formă de mijloace bănești în valoare de 14 000 lei (pct. 2.1), dobânda de 7 210 lei (pct. 2.2) și penalitatea în mărime de 25 lei zilnic (pct. 5.3), cu scadența finală la data de 21 octombrie 2019. Împrumutatul se obliga să achite un comision unic de acordare a împrumutului în sumă de 700 lei (pct. 2.3 din contract).
3. Susține reclamantul că până la depunerea cererii de chemare în judecată, pârâta a înregistrat repetat datorii la tranșele de împrumut și dobânda aferentă. Despre faptul dat, pârâta a fost înștiințată prin telefon și în scris, prin intermediul scrisorilor, dar fără nici un răspuns. Totodată, Munteanu Liliana a fost atenționată că în cazul nerespectării graficul de achitare va fi acționată în instanța de judecată competentă să soluționeze litigiul în cauză. Însă pârâta nu a respectat graficul de achitare, mai mult, nu răspunde la apelurile telefonice și nu manifestă nici o dorință de soluționare a cazului pe cale extrajudiciară.
4. Notează reclamantul că în scopul soluționării extrajudiciare a litigiului, O.C.N. „Credite pentru toți" S.R.L. a preîntâmpinat pârâta despre existența și mărimea datoriilor, despre obligația de a restitui suma împrumutului și de a plăti dobânzile aferente și penalitățile, precum și despre intenția reclamantului de a o acționa în instanța de judecată, în cazul în care nu va efectua plățile conform contractului.
5. În drept, invocă prevederile art. 512, 602, 619, 867, 869, 872 Cod civil.

6. În conformitate cu art. 276/2 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobînzile, penalităţile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.
7. Ținând cont de obiectul şi valoarea acțiunii, prin încheierea din 20 iunie 2022 s-a primit în procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă cererea de chemare în judecată depusă O.C.N. „Credite pentru toți" S.R.L.
8. În conformitate cu art. 276/3 alin. (1) şi (3) Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată şi a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanţei judecătorești şi reclamantului o referință, precum şi copii de pe înscrisurile necesare. Pîrîtul poate depune o cerere reconvențională în condițiile art. 172 și 173 doar dacă valoarea acțiunii reconvenționale nu depășește valoarea admisibilă și condițiile legale de exercitare a cererii inițiale cu valoare redusă.
9. Astfel, pârâtei i-au fost expediate copiile de pe cererea de chemare în judecată şi de pe înscrisurile anexate la ea şi i s-a stabilit termenul de 30 zile pentru prezentarea referinței scrise privind acțiunea reclamantului şi probele necesare (în copii de pe înscrisuri într-un număr egal cu numărul de participanți la proces, inclusiv unul pentru instanța de judecată), comunicându-i concomitent că termenul acordat este unul de decădere în prezentarea ulterioară de probe și a referinței, în caz contrar cauza se va examina în baza materialelor anexate la dosar, în conformitate cu dispozițiile art. 276/4 alin. (2) Cod de procedură civilă. Actele de procedură au fost comunicate pârâtei la data de 01 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.29).
10. La data de 26 iulie 2022 pârâta Munteanu Liliana a depus referință asupra cererii de chemare în judecată, solicitând respingerea acesteia ca fiind neprobată și abuzivă.
11. A indicat Munteanu Liliana că potrivit prevederilor contractuale, reclamantul l-a semnarea contractului, deși a fost specificat „acordarea împrumutului în mărime de 14 000 lei", de facto i-a eliberat pârâtei suma de 5 451 lei, or conform bonurilor din data de 21.09.2018, se confirmă faptul că aceasta a primit doar suma respectivă.
12. Invocă pârâta prevederile art. 715 alin. (1) şi (2) Cod civil, potrivit cărora, într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist şi dezavantajează considerabil, contrar bunei-credințe, consumatorul.
13. În conformitate cu art. 716 alin. (1) Cod civil, o clauză contractuală standard este lipsită de efect dacă prejudiciază disproporționat, contrar principiilor bunei-credințe, cealaltă parte a contractului. În acest sens, se iau în considerare conținutul contractului, împrejurările în care clauza este inserată în contract, interesele reciproce, alte împrejurări. Alin. (2) din articolul citat, prevede că caracterul inechitabil al clauzelor contractuale standard se prezumă în caz de dubiu dacă o prevedere: a) nu este compatibilă cu principiile de bază (esențiale) ale reglementărilor de la care derogă; b) limitează drepturile sau obligațiile esențiale, care rezultă din natura contractului, de o manieră care periclitează scopul contractului; c) nu este clară. Pe cale de consecință, raportând situaţia de fapt la normele de drept material se atestă că clauzele contractuale nu sunt compatibile cu principiile de bază (esențiale) ale

reglementărilor de la care derogă - în speță cu prevederile art. 619 şi 624 Cod civil şi astfel, se conchide că clauzele date sunt abuzive, prin faptul că împreună cu alte prevederi din contract, creează în detrimentul consumatorului, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților. Astfel, prevederile art. 5 alin. (1) şi (2) din Legea nr.202 din 12 iulie 2013 privind contractele de credit pentru consumatori (în redacția în vigoare în perioada de referință), care statuează CCL creditorul furnizează consumatorului, în baza clauzelor si a condițiilor de creditare oferite de către creditor, precum şi, după caz, a preferințelor exprimate şi a informațiilor furnizate de către consumator, informațiile necesare care să îi permită consumatorului să compare mai multe oferte pentru a putea lua o decizie informată cu privire la eventuala încheiere a unui contract de credit. Informațiile precontractuale sunt furnizate: a) cu suficient timp înainte, dar cel puțin cu 15 zile calendaristice înainte ca un consumator să încheie un contract de credit sau să accepte o ofertă. Perioada de 15 zile poate fi redusă cu acordul scris al consumatorului; b) imprimate pe hârtie sau pe un alt suport durabil, redactate într-un limbaj clar şi lizibil, cu caractere de aceeași dimensiune. În cazul în care informațiile sunt redactate pe hârtie, culoarea de fond a hârtiei pe care este redactat formularul trebuie să fie în contrast cu cea a fontului utilizat: c) prin intermediul formularului prezentat în anexa nr. 1. Astfel, contrar acestei norme de drept, OM „Credite pentru toți" S.R.L. nu a furnizat Munteanu Liliana în calitate de consumator, informațiile necesare care să îi permită ultimei să compare mai multe oferte pentru a putea lua o decizie informată cu privire la eventuala încheiere a unui contract de împrumut, cu cel puțin 15 zile înainte de semnarea contractului, or, la materialele cauzei nu se regăsește nici un înscris în acest sens.

14. Susține pârâta că dobânda de întârziere stabilită în pct. 5.4 al contractului de împrumut, contravine prevederilor art. 619 alin. (4) Cod civil, care expres stabileşte că nu se admite încasarea dobânzilor de întârziere la dobânzi, pe când, împrumutătorul, în temeiul pct. 5.4 al contractului de împrumut, a stabilit încasarea unei dobânzi de întârziere în mărime de 3 % inclusiv la dobânda contractuală. Totodată, cu referire la mărimea penalității de 25 lei pe zi pentru fiecare zi de întârziere, această clauză prejudiciază disproporționat, contrar principiilor bunei- credințe, cealaltă parte a contractului - împrumutatul Munteanu Liliana. În acest sens, evidențiază în conținutul contractului de împrumut nr. 18955 din 21.08.2018 încheiat între O.C.N. „Credit pentru Toţi" S.R.L. şi Munteanu Liliana precum că părțile au convenit asupra achitării de către împrumutat împrumutătorului o dobândă aferentă sumei împrumutului în mărime de 7 210 lei, dobândă care este una fixă şi indispensabilă de suma împrumutului acordat (pct. 2.2 din contractul de împrumut). Potrivit contractului din 21 august 2018, dobânda la împrumut se calculează de către împrumutător zilnic, începând cu data de acordare a împrumutului, până la rambursarea lui integrală, la soldul datoriei la împrumut (pct. 3.4 din contractul de împrumut). În sensul prezentului articol, prin dobândă se înțelege atât sumele socotite în bani cu acest titlu, cât şi alte prestații, sub orice titlu sau denumire, la care împrumutatul se obligă drept preț al utilizării împrumutului. Raportând situaţia de fapt la normele de drept invocate, rata dobânzii contractuale, stabilită în pct. 2.2 şi pct. 3.4 al contractului nu este una rezonabilă, or rata dobânzii anuale depăşeşte cu mult rata dobânzii stabilite de Banca Națională, care la data de 21 august 2018 constituia 6, 50% anual conform art. 585 Cod civil (situație aplicabilă speței), la situaţia din speță atestă că reclamantul a impus în contract dobânda de 50% anual, fapt care contravine legislației, or la caz, dobânda legală contractuală urma să fie de 1 365 lei pentru 14 luni şi nicidecum 7 210 lei. Consideră că instanţa de judecată urmează să verifice această condiție şi să declare

nulitatea totală sau parţială, în caz de conflict între contract şi ordinea publică ori bunele moravuri.

Poziția instanței de fond.

15. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 11 decembrie 2023, a fost admisă cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. „Credite Pentru Toți" către Munteanu Liliana, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu următoarele dispoziții:

„A încasa de la Munteanu Liliana născută la 24 septembrie 1972, IDNP *****, în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Credite Pentru Toți", IDNO 1009600019699, datoria la împrumut în mărime de 11 254 lei, dobânda contractuală 4 376 lei, penalitatea 3 900 lei și cheltuielile de judecată privind taxa de stat 585, 9 lei, în total 20 115,9 (douăzeci mii o sută cincisprezece, 9) lei".

16. Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut, cu referire la materialele cauzei că este întemeiată pretenția din acțiune privind încasarea de la pârâtă în beneficiul reclamantului a datoriei la creditul nebancar în mărime de 11 254 lei. Instanța a ajuns la această concluzie în baza probelor din dosar ce confirmă că reclamantul a acordat pârâtei un credit nebancar în mărime de 14 000 lei, ceea ce rezultă din dispoziția de plată anexată, în temeiul contractului de împrumut nr.18955 din 21.08.2018 (f.d.6-8), iar pârâta a format o datorie la creditul nebancar în mărime de 11 254 lei, potrivit Actului de stabilire a datoriilor (f.d.19). Or, conform legislației împrumutul trebuie rambursat în termenul și în modul stabilit în contract (art. art. 1247 alin.(1), 1763 alin. (1) Cod civil).
17. A considerat instanța de fond că în speță se atestă temei de drept din prisma clauzelor contractuale și a cadrului legal indicat supra, prin care să fie admisă pretenția din acțiune privind încasarea de la pârâtă în beneficiul reclamantului a datoriei la creditul nebancar în mărime de 11 254 lei.
18. A reținut instanța referitor la pretenția din acțiune privind încasarea de la pârâtă în beneficiul reclamantului a dobânzii contractuale în mărime de 4 376 lei, că potrivit pct. 2.2. din contractul de credit nebancar, pârâta este obligată să achite dobândă contractuală în mărime de 7 210 lei (f. d. 6). Astfel, este întemeiată pretenția din acțiune privind încasarea de la pârâtă în beneficiul reclamantului a dobânzii contractuale în mărime de 4 376 lei. Instanța a ajuns la această concluzie din motiv că pentru creditul acordat, părțile au convenit plata dobânzii contractuale ce rezultă din pct. 2.2 al contractului de credit nebancar (f.d.6), pârâta a format o datorie la credit, respectiv reclamantul este în drept să revendice de la pârâtă inclusiv dobânda contractuală în mărime de 4 376 lei, ce rezultă din Actul de stabilire a datoriilor (f.d.19). Or, conform legislației părțile contractului de credit pot conveni asupra unei dobânzi (art. 1764 alin.(1) Cod civil), iar dacă debitorul nu o plătește creditorul poate cere restituirea imediată a creditului şi dobânzii (art.1244 alin.(7) Cod civil). Prin urmare, reieșind din circumstanțele și probele reținute instanța a considerat că se atestă temei de drept din prisma clauzelor contractuale și a cadrului legal indicat supra, prin care să fie admisă pretenția din acțiune privind încasarea de la pârâtă în beneficiul reclamantului a dobânzii contractuale în mărime de 4 376 lei.
19. A mai menționat instanța de judecată referitor la pretenția din acțiune privind încasarea de la pârâtă în beneficiul reclamantului a penalității în mărime de 3 900 lei că potrivit pct. 5.3. din contractul de credit nebancar, pentru neachitarea la scadență a plăților lunare stabilite conform pct. 3.2. din contract, pârâta va plăti o penalitate fixă în mărime de 35 lei, pentru

fiecare zi de întârziere (f.d.6 verso). În acest context, instanța a considerat întemeiată pretenția din acțiune privind încasarea de la pârâtă în beneficiul reclamantului a penalității în mărime de 3 900 lei. Instanța a ajuns la această concluzie din motivul că părțile au convenit la pct.5.3. din Contractul de credit nebancar, că pentru neachitarea la scadență a plăților lunare stabilite conform pct.3.2. din Contract, pârâta va plăti o penalitate fixă în mărime de 35 lei, pentru fiecare zi de întârziere. Respectiv, din motivul că pârâta înregistrează o datorie la creditul nebancar în mărime de 11 254 lei, reclamantul este în drept să revendice de la pârâtă penalitatea de întârziere în mărime de 3900 lei, ce rezultă din Actul de stabilire a datoriilor (f.d.19). Or, conform legislației părțile pot conveni asupra clauzei penale pentru neexecutarea obligației (art.947 alin.(1) Cod civil), iar dacă debitorul nu execută obligația atunci creditorul este în drept să solicite de la debitor achitarea penalităților de întârziere conform condițiilor contractuale convenite (art.942 alin.(4) Cod civil).

20. A stabilit instanța de fond că în speță se atestă temei de drept din prisma clauzelor contractuale și a cadrului legal indicat supra, prin care să fie admisă pretenția din acțiune privind încasarea de la pârâtă în beneficiul reclamantului a penalității de întârziere în mărime de 3 900 lei.

Solicitarea apelantului:

21. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 decembrie 2023, Munteanu Liliana, la data de 21 decembrie 2023 a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii, iar în cazul în care instanța de apel nu va respinge cererea de chemare în judecată, solicită reducerea substanțială a dobânzilor și penalităților aplicate, avînd în vedere principiile bunei credințe, a echității și protecției consumatorului.

Argumentele părților:

22. *În susținerea apelului*, Munteanu Liliana a indicat că instanţa de fond la emiterea hotărârii din 11.12.2023 a fost părtinitoare şi nu a dat o motivaţie corespunzătoare faptelor şi circumstanţelor cauzei, or instanţa urma din oficiu, prin prisma normelor prevăzute la art.328 alin. (1) Cod civil să constate nulitatea clauzelor contractuale. În speță, la data de 21 august 2018, a încheiat cu O.M. „Credite pentru toți" S.R.L. un contract de credit nr. 18955, prin care i-a fost acordat un împrumut în valoare de 14 000 de lei, pe un termen de 14 luni. În contract, era stipulată dobânda fixă de 7 210 lei, penalități pentru întârziere în sumă de 25 lei/pe zi şi un comision unic de acordare a împrumutului de 700 lei. Conform bonurilor, a achitat în mod constant suma totală de 13 099 lei, sumă confirmată prin bonurile de plată, fapt ce demonstrează că a respectat obligațiile financiare asumate în cadrul contractului. Cu toate acestea, creditorul a înaintat acţiunea în instanţă prin care solicită încasarea unei sume exagerate şi disproporţionate, invocând penalităţi şi dobânzi calculate într-un mod nejustificat, fără a ține cont de plățile efectuate pe parcurs de debitor, iar instanţa de fond a admis aceste sume fără a efectua o verificare a corectitudinii calculelor prezentate. Un aspect important, trecut cu vederea de către instanţa de fond este faptul că în contractul de împrumut litigios există clauze care sunt abuzive şi creează un dezechilibru semnificativ în favoarea creditorului O.M. „Credite pentru toți" S.R.L., ceea ce contravine legislației în vigoare privind protecția consumatorului. Astfel, dobânda contractuală impusă de 7 210 lei reprezintă o rată mult prea mare, echivalentă cu o dobândă anuală de aproximativ 50%, mult peste limita legală stabilită de Banca Națională la data semnării contractului. Această sumă

pune o povară peste măsură asupra sa ca debitor, şi nu poate fi considerată echitabilă.

23. Mai menționează apelanta că penalitățile prevăzute în contract sunt calculate pentru fiecare zi de întârziere, într-un cuantum disproporționat, ceea ce face ca datoria să crească într-un mod de asemenea nejustificat. În plus, comisionul de acordare a împrumutului, în valoare de 700 lei, tot nu este justificat prin nici un serviciu prestat, care din punctul său de vedere, reprezintă o sumă suplimentară, adăugată fraudulos de creditor. Astfel atestă că instanţa de fond în hotărârea sa, nu a luat în considerație aceste aspecte şi nu a analizat din oficiu caracterul abuziv al acestor clauze, ceea ce echivalează cu o eroare de drept şi o încălcare a principiilor fundamentale de protecție a consumatorului prevăzute atât de legislația națională, cât şi de legislația internațională. Potrivit legislaţiei privind protecţia consumatorilor sunt interzise clauzele abuzive, care cauzează un dezechilibru semnificativ în drepturile şi obligaţiile părţilor. Toate clauzele menţionate cum ar fi dobînda exagerată, penalităţile disproporţionate şi comisionul nejustificat, reprezintă clauze abuzive (prin prisma legii cu privire la protecţia consumătorului) ce ar fi trebuit să fie constatate ca fiind nule de către instanţa de fond, însă instanţa nu a analizat acest aspect, lăsând astfel neexaminate cele mai importante circumstanţe ale cauzei, fapt ce contravine principiului unui proces echitabil.
24. Afirmă Munteanu Liliana că instanţa a invocat în mod greșit art. 22 alin. (4) lit. b) Cod civil, pentru a justifica procedura scrisă, în condițiile în care notificarea către aceasta nu a fost efectiv trimisă. Un aviz nereclamat nu echivalează cu o înmânare legală, mai ales în cauzele ce vizează interese patrimoniale și implică persoane fizice fără reprezentare, astfel fiindu-i încălcat dreptul la apărare şi principiul contradictorialității. Or, la materialele dosarului civil există încheierea judecătorească din 11.10.2022 prin care s-a dispus examinarea cauzei civile în ordine generală. Actul denumit „act de stabilire a datoriei” depus de intimat nu poate fi considerat un document cu valoare probatorie, deoarece este întocmit unilateral, fără a fi prezentă semnătura apelantei de confirmare sau infirmare a acestuia. Însă instanţa de fond a admis documentul respectiv ca probă, fără a da o motivare privind temeinicia și legalitatea acestuia, fără a verifica cel puțin dacă documentul respectiv reflectă realitatea raporturilor juridice dintre părţi.
25. Invocă apelanta că instanţa în mod eronat a admis suma de 11 254 lei ca datorie „certă”, neavând o verificare a corectitudinii calculelor și fără a lua în calcul existenta plăților efectuate, prezentate prin bonuri bancare. În aceste condiții instanţa nu a ținut cont de prevederile legii conform căreia instanțele naționale au obligaţia din oficiu să examineze toate circumstanţele cauzei inclusiv si existenta clauzelor abuzive, indiferent dacă partea le-a invocat. Apelanta indică că nu contestă faptul că a contractat un împrumut, ci faptul că suma de 20 115 lei este complet disproporționată pentru un credit de 14 000 lei, având în vedere şi plățile făcute. De asemenea şi penalitatea de 35 lei/zi este exagerată și vine în contradicție cu jurisprudenţa naţională, care indică necesitatea reducerii penalităţilor atunci cînd acestea sunt disproporţionate. Or, în hotărârea atacată, instanţa a admis pretenția intimatului pe baza unor probe care nu sunt suficiente, pertinente şi concludente și fără o analiză corespunzătoare, ignorând cele mai importante elementele care pot diminua sau elimina obligaţia apelantei. La caz, instanţa de fond, pornind de la faptul că acţiunea s-a examinat în procedură cu valoare redusă urma să stabilească toate circumstanţele importante soluționării cauzei, inclusiv din oficiu verificând legalitatea atât a actelor cât şi a clauzelor inserate, or în situaţia din speță, obiectul litigiului este dintre un consumător şi profesionist.
26. Remarcă apelanta că reieșind din specificul cauzei deduse judecății care s-a examinat în

procedură redusă, pe când la materialele cauzei există deja stabilită procedura generală, încheierea care nu a fost anulată, prima instanţă a avut obligaţia de a cita părţile în proces sau cel puțin a informa părțile despre ora şi data examinării cauzei, or apelanta a fost lipsită de dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil de către o instanţă imparţială care are obligaţia să-şi motiveze deciziile în măsură în care acest lucru nu ar lăsa părţile într-o stare de incertitudine şi nu se va crea impresia că nu au fost auziţi (cauza Hirvisaari v.Finland parag. 31; Garda Ruiz v.Spania parag.26; the Helle v.Finlandparag.59 şi parag. 60).

27. *La data de 19 februarie 2026 intimatul O.C.N. „Credite pentru Toţi" S.R.L. a depus referinţă asupra cererii de apel*, indicând că conform extrasului din Biroul istoriilor de credit, se vede că apelanta în cauză are 8 angajamente negative față de împrumuturile luate. Astfel, neachitarea datoriei în cauză nu este prima și singura abatere față de executarea obligațiilor contractuale. Mai mult, penalitățile şi dobânda reprezintă elemente esențiale ale contractului de împrumut. Astfel, solicitarea încasării acestora reflectă natura acestor tipuri de contracte şi nu contravine nicicum prevederilor legale în vigoare. La caz, potrivit prevederilor art. 1763 alin. (1) din Cod civil, prin contractul de credit, o bancă sau o organizație de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziţia unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiţia rambursării ei, a plății dobânzii și a altor plăți aferente, sau își asumă orice alt angajament de a achiziționa o creanță sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanții.
28. Susține intimatul că prevederea penalităților pentru fiecare zi de întârziere într-un contract de împrumut are tocmai rolul de a proteja echilibrul contractual, asigurând executarea obligațiilor asumate. În cadrul unui asemenea contract, obligaţia esențială a debitorului constă în restituirea sumei împrumutate la termenul convenit. Întârzierea la plată produce, în mod inevitabil, un prejudiciu creditorului. În acest sens, impunerea unei penalități, compensează prejudiciul generat de neexecutarea la termen şi descurajează conduita pasivă sau abuzivă a debitorului.
29. Consideră intimatul că penalitățile nu au fost calculate excesiv, întrucât sunt proporționale în raport cu durata efectivă a întârzierii. În legătură cu mențiunea făcută privitor la comisionul unic de 700 lei, în punctul 2.3. din contractul de împrumut, s-a indicat expres că comisionul unic trebuie plătit pentru examinarea şi procesarea cererii de împrumut, în momentul semnării contractului, iar în cazul în care acesta nu va fi achitat, suma împrumutului nu va fi eliberată. Pârâtei i-au fost aduse la cunoștință toate clauzele esențiale ale contractului, a fost informată referitor la dobândă, comisioane şi consecințele neexecutării obligațiilor. În contractul de credit nebancar pentru consumatori nu sunt prezente clauze abuzive, precum nu sunt prezente nici clauze care să deroge de la dispozițiile legale imperative.
30. Mai indică intimatul că apelanta Munteanu Liliana, împreună cu reprezentantul său, s-au prezentat anterior înaintării acţiunii în judecată la oficiul O.C.N „Credite Pentru Toți" S.R.L. La acea întâlnire, apelantei i s-a făcut clarificare în legătură cu achitările făcute şi au fost propuse mai multe opțiuni de negociere, pe care aceasta nu le-a acceptat.
31. Notează intimatul că actul de stabilire a datoriei nu reprezintă un nou acord de voință între părţi şi nici o modificare a contractului inițial, ci un act constatator, un calcul al sumelor datorate emis în executarea contractului deja încheiat. Obligaţia de plată, suma împrumutului, dobânzile şi eventualele penalităţi sunt stabilite prin contract. Documentul ulterior nu creează obligații noi, ci reflectă situaţia contabilă rezultată din neexecutarea sau executarea cu întârziere a obligaţiei asumate. Prin urmare, el nu necesită consimţământul debitorului pentru a produce efecte juridice, deoarece efectele decurg direct din contractul pe

care apelanta deja l-a semnat. Astfel, nu există necesitatea ca acesta să fie semnat sau confirmat şi de către împrumutat. Actul de stabilire a datoriei corespunde în totalitate datelor din contractul de împrumut nr. 18955, fapt ce poate fi verificat de către instanţa de judecată. Având în vedere mențiunile formulate de partea pârâtă, acestea nu sunt susținute de probe pertinente şi concludente, ci sunt niște încercări de a afecta cursul normal al procesului şi de a discredita imaginea creditorului în faţa instanţei. Afirmaţiile referitoare la pretinsele încălcări legislative, la presupusele obligații excesive sau la o pretinsă judecare ilegală a cauzei sunt formulate în termeni generici, fără fundament juridic şi fără suport probator, fiind incompatibile cu conduita anterioară a pârâtei, care a acceptat în mod expres şi direct condițiile contractului, a beneficiat de credit şi nu a contestat validitatea acestuia decât ulterior, în cadrul prezentului litigiu. O asemenea atitudine procesuală denotă reaua-credință a pârâtei, care recurge la afirmații tendențioase şi nefondate, nu pentru a formula o apărare reală în raport cu obligațiile asumate, ci pentru a induce în eroare instanţa de judecată şi a evita răspunderea contractuală care îi revine.

Aprecierea instanței de apel.

32. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de apelantă și intimată, coroborate cu materialele din dosar, Colegiul consideră apelul declarat ca fiind întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, din următoarele considerente.
33. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, *instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.*
34. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă *instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre.*
35. În temeiul art. 386 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, *hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei.*
36. Completul de judecată reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
37. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru

soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

38. În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, *fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate*.
39. În conformitate cu art. 121 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească *reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului.*
40. În conformitate cu art. 130 alin. (1-3) din Codul de procedură civilă, *instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauze*i.
41. Articolul 240 alin. (1), (3) Codul de procedură civilă statuiază că, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii. Instanţa judecătorească adoptă hotărîrea în limitele pretenţiilor înaintate de reclamant*.
42. În conformitate cu art. 276/3 Cod de procedură civilă:

(1) Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.

(2) Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ţinînd cont de împrejurările cauzei, nu sînt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.

(3) *În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată şi a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pîrîtul prezintă instanţei judecătoreşti şi reclamantului o referinţă, precum şi copii de pe înscrisurile necesare. Pârâtul poate depune o cerere reconvențională în condițiile art.172 şi 173 doar dacă valoarea acţiunii reconvenționale nu depășește valoarea admisibilă şi condițiile legale de exercitare a cererii inițiale cu valoare redusă*.

43. Potrivit art. 276/4 alin. (2) Cod de procedură civilă, dacă, *după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată şi înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință*, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar.
44. *Ab iniţio*, se reține caracterul declarativ și formal al alegațiilor apelantei, referitor la procedura de examinare a cauzei, deoarece după redistribuirea acesteia, cauza a fost dispusă a fi examinată în procedura cererilor cu valoare redusă (f. d. 77), fără ca apelanta să invoce

careva impedimente procedurale ce ține de exercitarea efectivă a drepturilor sale procedurale.

45. Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru, ținând cont că obiect al prezentei cereri de apel, reprezintă dezacordul integral al apelantului cu hotărârea primei instanțe, în partea soluției pronunțate, pornind de la normele de la argumentele invocate în cererea de apel, va verifica legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în limitele devolutive respective.
46. Astfel, se reiterează că obiectul dedus judecății, este constituit din cererea de încasare a datorie, dobânzii de întârziere și a penalității.
47. Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanţă a concluzionat asupra temeiniciei integrale a acțiunii, cu referire la materialele cauzei, potrivit argumentelor invocate supra.
48. *Completul de judecată atestă ca fiind neîntemeiată soluția primei instanțe, derivând din faptul că concluziile formulate contravin prevederilor de drept material aplicabile și concluziile contravin circumstanțelor cauzei, urmând a fi casată.*
49. Din explicațiile părților coroborate cu materialele cauzei, se confirmă că intimata O.C.N „Credite Pentru Toți" S.R.L. a încheiat cu apelanta Munteanu Liliana, contractul de împrumut nr.18955 din 21.08.2018, prin care ultima a primit un împrumut în mărime de 14000 lei (pct.2.1), cu dobânda de 7 210 lei (pct.2.2), penalitatea de întârziere de 35 lei/pe zi (pct.5.3) și comision unic de acordare a împrumutului 700 lei (pct.2.3), cu scadența finală la 21.10.2019 (f. d. 6-7).
50. Plățile urmau a fi efectuate conform graficului anexat la contract, anume câte 1 514 lei lunar, în 14 tranșe (f. d. 8).
51. La 12.06.2022, SRL „Credite Pentru Toți" a înaintat în judecată prezenta acțiune împotriva lui Munteanu Liliana prin care solicită a încasa de la pârâtă: 1. datoria la împrumut în mărime de 11 254 lei; 2. dobânda contractuală de 4376 lei; 3. penalitatea de 3900 lei, 4. cheltuielile de judecată privind taxa de stat de 585,9 lei.
52. Prima instanță a admis integral acțiunea, fără a da apreciere explicațiilor și probelor apelantei, care confirmă achitarea sumei de 13 099 lei, confirmată prin bonurile de plată anexate în baza contractului nominalizat (f. d. 46), dar și fără a verifica imputația plăților efectuate de apelantă, la dosar lipsind o dovadă a mersului achitărilor și imputația acestora, or SRL „Credite Pentru Toți" a prezentat un Act de determinare a plăților datorate din 14.12.2021, care nu cuprinde mersul achitărilor, imputația și reflectarea plăților efectuate de apelantă, perioada concretă a întârzierilor însoțită de calculul aferent.
53. Or, obiecțiile și probele apelantei, au fost apreciate critic, ca fiind în contradicție cu circumstanțele speței reținute de instanță conform art.121 Cod de procedură civilă – fără a se da o apreciere concretă acestora.
54. Concomitent, hotărîrea primei instanțe a fost motivată în baza prevederilor de drept material ulterioare intrării în vigoare a Legii nr. 133 din 15.11.2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, în vigoare din 01.03.2019, referitor la condițiile de constituire a relației contractuale dintre părți, care a avut loc la 01.08.2018, prin urmare, hotărîrea primei instanțe urmează a fi casată cu rejudecarea cauzei civile și pronunțarea unei noi hotărâri.
55. Astfel, se atestă că prezentei spețe îi sunt aplicabile normele de drept material din Codul Civil, în vigoare *anterior datei de 01 martie 2019*, prin prisma art. 7 Cod Civil republicat,

referitor la clauzele contractuale convenite de părţi, deoarece contractul a fost încheiat înaintea acestei date.

56. Conform art. 514 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.
57. Conform art. 572 alin. (1) şi (2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună credinţă, la locul şi în momentul stabilit.
58. În conformitate cu art. 602 alin. (2) Cod civil, neexecutarea include orice încălcare a obligaţiilor, inclusiv executarea necorespunzătoare sau tardivă.
59. Conform art. 624 Cod civil: (1) Clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun. (4) Părţile pot conveni asupra unei clauze penale mai mari decît prejudiciul.
60. Conform art. 630 Cod civil: (1) În cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune reducerea clauzei penale disproporţionat de mari. La reducerea clauzei penale, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului.
61. Art. 867 al. (1) Cod civil statuiază că, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.
62. Art. 869 al. (1) Cod civil stabileşte că, în baza contractului de împrumut, părţile pot prevedea şi plata unei dobînzi, care trebuie să se afle într-o relaţie rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei. (2) Înţelegerea asupra dobînzii prin care se încalcă dispoziţia alin.(1) este nulă.
63. Pornind de la prevederile citate, se reține cu certitudine acordarea sumei împrumutului apelantei, în mărime de *14 000 lei.*
64. Pornind de la rolul unificator al practicii judiciare, al Curții Supreme de Justiție, se reține că aplicabilitatea prevederilor în partea ce ține de dobânda contractuală și modul în care urmează a se verifica corespunderea cu rata de bază a BNM, a fost explicată în cadrul Opiniei Consultative nr. 13 a instanței supreme.
65. Astfel, Completul de judecată consideră rezonabilă rata dobânzii calculată conform sumei următoarelor componente: 1) costul creditorului atragerii mijloacelor financiare. La 21.08.2018, rata de referinţă interbancară (CHIBOR) publicată de Banca Naţională a Moldovei era de 10.06%; 2) profitul creditorului de aproximativ jumătate din costul indicat la componenta nr. 1); 3) cheltuielile suportate de creditor şi costurile aferente menţinerii rezervei instituţionale, de aproximativ 4-5%. În aceste circumstanţe, instanţa de judecată are temei să considere, că la 21.08.2018 (data încheierii contractului), o dobândă de 20 % anuală ca fiind rezonabilă, iar parte ce depășește suma rezultată, aplicându-se nulitatea parţială a clauzei date, conform art. 220 alin.(3) al Codului civil (în redacția anterioară datei de 01.03.2019).
66. Astfel, aplicând cuantumul de 20% sumei împrumutului de 14 000 lei, obținem dobânda contractuală rezonabilă de 2 800 lei anual, adică 233, 33 lei pe lună, care înmulțit cu 14 luni ale duratei contractuale, obținem dobînda contractuală totală de *3 267 lei*. Prin urmare, în partea restului sumei, pînă la dobânda de 7 210 lei, clauza contractuală de la pct.2.2 din

contract, se constată a fi nulă potrivit prevederilor enunțate.

67. Concomitent, luând în considerare ansamblul circumstanțelor constatate, suma împrumutului acordat de 14 000 lei, prin prisma art. 630 al. (1) Cod civil indicat supra, Completul judiciar apreciază că penalitatea de întârziere de 35 lei/pe zi (pct.5.3 din contract), are un caracter disproporționat pentru consumator, iar lipsind o durată concretă temporală, pentru care se solicită penalitatea, se conclude că o sumă de 2 000 lei este rezonabilă de a fi încasată cu titlu de penalitate, sumă pînă la care urmează a fi redusă penalitatea solicitată.
68. La fel, se constată caracterul abuziv al clauzei de la pct. 2.3 din contract, cu privire la comisionul unic de acordare a împrumutului 700 lei, deoarece acest comision nu cuprinde careva criterii de evaluare a acestuia, având un caracter de evaluare neclar, fapt ce determină concluzia că constituie o clauză standard care nu a fost negociată cu consumatorul, iar conform art. 716 Cod civil, nu va produce efecte.
69. Or, conform art. 716 Cod civil (în redacția în vigoare la data încheierii contractului):

(1) *O clauză contractuală standard este lipsită de efec*t dacă prejudiciază disproporţionat, contrar principiilor bunei-credinţe, cealaltă parte a contractului. În acest sens, se iau în considerare conţinutul contractului, împrejurările în care clauza este inserată în contract, interesele reciproce, alte împrejurări. *(2) Caracterul inechitabil al clauzelor contractuale standard se prezumă în caz de dubiu dacă o prevedere: c) nu este clară.*

70. Prin urmare, luînd în considerare datoria contractuală de 14 000 lei, dobânda contractuală datorată de 3 267 lei, penalitatea datorată de 2 000 lei, sume din care se deduce suma achitărilor efectuate de apelantă de 13 099 lei, obținem o datorie totală pasibilă de a fi încasată din contul lui Munteanu Liliana, în mărime de 6 168 lei, în rest, cerințele având caracter neîntemeiat.
71. În subsidiar, se reține că întinderea obligației privind motivarea unei hotărîri, poate varia în funcție de natura deciziei (Ruiz Torija împotriva Spaniei, pct. 29; Hiro Balani împotriva Spaniei, pct. 27) și trebuie analizată în lumina circumstanțelor speței: trebuie să se țină seama în special de diversitatea motivelor pe care un justițiabil le poate ridica în instanță și de diferențele din statele contractante în materie de dispoziții legale, cutume, concepții doctrinare, prezentarea și redactarea hotărârilor și deciziilor.
72. Alte argumente importante, care ar determina o altă concluzie a instanței de apel, nu au fost stabilite.
73. Pe cale de consecință, se va admite cererea de apel declarată de Munteanu Liliana, cu casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 decembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. „Credite Pentru Toți" către Munteanu Liliana, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei noi hotărâri, de admitere parțială a cererii de chemare în judecată înaintată de S.R.L. „Credite Pentru Toți" către Munteanu Liliana, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată cu încasarea din contul lui Munteanu Liliana în beneficiul S.R.L. „Credite Pentru Toți" suma datoriei în baza contractului de împrumut nr. 18955 din 21.08.2018, în mărime de 6 168 lei (șase mii o sută șaizeci și opt lei). În rest, acțiunea se va respinge ca neîntemeiată.
74. În conformitate cu art. 385 lit. c), art. art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru -

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de Munteanu Liliana.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 decembrie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. „Credite Pentru Toți” către Munteanu Liliana, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, și se pronunță o hotărâre nouă, prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de S.R.L. „Credite Pentru Toți” către Munteanu Liliana, cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se încasează din contul Munteanu Liliana în beneficiul S.R.L. „Credite Pentru Toți” suma datoriei în baza contractului de împrumut nr. 18955 din 21.08.2018, în mărime de 6 168 lei (șase mii o sută șaizeci și opt lei).

În rest, acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este definitivă şi irevocabilă de la momentul pronunțării.

Președintele completului,
judecătorul Dimitriu Serghei

Judecătorii Gîrleanu Violeta

Roșca Constantin